

Diplomová práce Jany Bežuchové “Sociální princip waldorfských škol jako významný činitel ovlivňující jejich klima” se řadí mezi práce hledající nové, pravdivější pohledy na problematiku alternativního školství.

V obtížné, stěžejní části práce – teoretické kapitole, se autorka obšírně zabývá problémem školního klimatu. Uvažuje nad školním klimatem z různých zorných úhlů v kontextu:

- 1) školní třídy jako komplexního sociálního jevu;
- 2) historickém;
- 3) reformních snah po roce 1989;
- 4) tvorby klimatu;
- 5) pozitivního vlivu činitelů na klima škol a tříd v rámci alternativních systémů, metod a forem v ČR.

V závěru této části autorka plasticky ukazuje na podstatu waldorfského systému, jenž vidí především v důrazu na sociálně psychologické aspekty klimatu školní třídy, doplněné o emocionální a etickou rovinu. Velmi správně zdůrazňuje skutečnost, že waldorfská alternativa může být pro některé žáky blahodárná právě ve svém působením na složku rozumovou, citovou i volní v emocionálně podnětném a vyrovnaném prostředí školní třídy.

Ve výzkumné části, která je opřena o komplexní baterii metod (metodu dotazníku, rozhovoru, pozorování, kauzální i analýzu dětské kresby) vyplývá, že se autorka orientuje převážně na metody kvalitativního výzkumu. Tuto skutečnost je třeba velmi pozitivně hodnotit, protože převážná většina závěrečných prací hledá oporu své výzkumné základny převážně v metodách kvantitativních.

Výsledky výzkumu dospěly k závěru, že nejdůležitějším rysem waldorfské školy je sociální aspekt a rozhodujícím činitelem, který tento prvek utváří, je učitel.

Ve skutečnosti je důraz na sociální klima a učitele, jako klíčovou postavu, možno najít i v podtextu současné české školské reformy. Otázkou však je – jaký učitel a jak uchovat jeho počáteční ideály, aby byl schopen odolat tlaku demotivovaných a rutinérských kolegu a reformu vůbec nastartovat. Klíčem k jakémukoli pozitivnímu rozvoji je tedy učitel – ať se jedná o waldorfskou alternativu či o kteroukoli jinou. Klíčem, bez něž dítě neotevře svět.

. Hluboký vhled J. Bežuchové do studované problematiky a její osobní pouto k této školní alternativě vyvěrá z dlouhodobého pohybu na tomto poli jak ve Švýcarsku, tak v ČR.

Autorka svou práci zřetelně prokázala, že waldorfská pedagogika má v našem školském systému své nezastupitelné právo na existenci.

Hodnotím: výborně

V Praze dne 4. 1. 2006

Doc. PhDr. Jana Uhlířová, CSc.